

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.029/2021/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Rohrbeck Ügyvédi Iroda (felperesi képv. címe ügyintéző: dr. Rohrbeck István Zsolt ügyvéd) által képviselt Felperes1 (felperes címe) felperesnek a Dr. Sziller Linda Ügyvédi Iroda (alperesi képv. címe ügyintéző: dr. Sziller Linda ügyvéd) által képviselt Alperes1 (alperes címe) alperes ellen jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 11.M.70.361/2020/11. számú ítélete ellen az alperes által 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 72.000 (hetvenkettőezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget, valamint az állam javára – külön felhívásra 176.670 (százhetvenhatezer-hatszázhetven) Ft fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 2016. május 23-tól állt az alperes alkalmazásában szállítási vezetőhelyettes, illetőleg 2018. január 1-jétől szállítmányozási csoportvezető munkakörben határozatlan idejű munkaviszonyban. A felperes munkaköri feladatát képezte – többek között – a következő heti munkaidő-beosztás elkészítése, a jelenléti ívek napi szintű kezelése, a munkaidő rögzítése (érkezéskor, távozáskor), a menetlevelek lezárásának ellenőrzése, a munkaidő kartonok havi zárása, azok ellenőrzése, gépi menetlevelek napi leadásának ellenőrzése. A felperes egy másik munkatársával együtt felelős volt a napi szállítmányok koordinálásáért. A kiszállítók egyenlőtlen munkaidő-beosztásban, munkaidőkeretben dolgoztak, beosztásuk heti rendszerességgel vezénylés útján történt. A napi munkaidő kezdete az adott napon teljesítendő fuvarfeladathoz igazodott. A kiszállítóknak a fuvar megkezdése előtt kellett munkára jelentkezniük annak érdekében, hogy a fuvarhoz kapcsolódó előkészítő feladatokat el tudják látni. A sofőrök olykor a fuvar megkezdése előtt 1-1,5 órával korábban érkeztek, mert az előző napi visszaruztatást ekkor intézték, illetőleg ekkor takarították az autót.

[2] A kiszállítóknak külön jelenléti ívet vezetniük nem kellett tekintettel arra, hogy az alperesnél a munkaidő-nyilvántartás számítógépes rendszer útján történt: valamennyi munkavállaló mágneskártya lehúzásával regisztrálta a munkahelyre történő be- és kilépés időpontját, mely munkaidő adatokat a rendszer neve1 rendszer rögzített. A kártya be- és kilépő adatok képezték a munkaidő-elszámolás alapját, amit a szállítási csoportvezetők ellenőriztek – a munkaköri leírásban foglaltaktól eltérően – havi rendszerességgel, utólag.

[3] Az alperesnél a túlóra elrendelésére külön szabályzat volt érvényben, mely tartalmazta, hogy az alperes úgy alakította a munkavállalói létszámát, hogy a feladatok ellátása a munkaidőbe beférjen. Ebből kifolyólag túlóra csak a munkahelyi vezető írásos elrendelése alapján végezhető, melyet az ügyvezető igazgatóval engedélyeztettek. A szállítási csoportvezetők a szabályzatban foglaltaktól eltérően, az alperesnél kialakult gyakorlatot követve, a túlórát az ügyvezető igazgatóval történő egyeztetés nélkül, szóban rendelték el.

[4] A szállítási csoportvezetők túlterheltsége miatt kialakult az a gyakorlat, hogy a munkaidő elszámolás ellenőrzésére és a munkaidő kartonok lezárására csak havonta egy alkalommal, utólag került sor. A túlterheltség folytán kialakult továbbá egy olyan munkamegosztás, amely szerint a másik szállítmányozási csoportvezető volt az, aki a munkaidő elszámolást ellenőrizte, és a munkaidő kartonokat lezárta, a felperes elsődlegesen a napi szállítmányok koordinálásával foglalkozott. A felperes 2018. évben már alig, 2018. márciusában pedig már egyáltalán nem zárt le munkaidő kartont. A felperes közvetlen felettese a szállítási csoportvezetők túlterheltségéről, a munkaköri leírástól eltérő feladatellátásról és a munkamegosztásról tudott.

[5] Amennyiben a munkaidő-elszámolásakor többletórák keletkeztek, a szállítási csoportvezetők megvizsgálták azok megalapozottságát. Azokat a többletórákat, amelyek mögött nem volt elfogadható indok, lehúzták. Amennyiben a túlórának volt indoka, akkor annak indokát (pl. időjárás, forgalmi okok) rögzítették a rendszerben, majd azokat a közvetlen felettes, majd pedig a logisztikai központ vezetője elektronikusan jóváhagyta a rendszer nevel rendszerben. A jóváhagyásokat követően a szállítási csoportvezetők zárták le a munkaidő kartonokat.

[6] A kiszállítók munkavégzésével összefüggésben számos okból keletkezhettek túlóra, így forgalmi okokból, kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt, a raktárban előforduló késések, járatbővülések folytán, illetve azért, mert egyes túraútvonalak menetideje már eredetileg is alul volt tervezve. A túlóra további oka volt, hogy az éjszakai műszak folyamatos létszámhiánya miatt egyes nappalos kiszállítók besegítettek az éjszakai műszaknak is, jellemzően ugyanazokat a kiszállítókat osztották be túlórázni. A két műszak közötti időben a nappali műszakot teljesített kiszállítók a munkahelyen várták meg az éjszakai műszakkezdést, és az eltelt idő a számítógépes rendszerben teljesített munkaidőként jelent meg. Amennyiben ugyanis a kiszállítók kiléptek volna a rendszerből, akkor a rendszer mindig a legutolsó időtartamot rögzítette volna végleges jelleggel, így a nappali nyolc órás munkavégzés teljes egészében törlődött volna a rendszerből. A közvetlen felettes tisztában volt a szállítási csoportvezetők által a túlórák elrendelése körében folytatott gyakorlattal, a túlórák mögöttes indokaival és az elszámolt túlórák mennyiségével is. Egyetlen alkalommal sem élt olyan jelzéssel, hogy a szállítási csoportvezetők által végzett gyakorlat nem lenne megfelelő.

[7] Az alperes a 2018. március hónapban észlelt kiugróan magas túlórák miatt 2018. április 9. napján belső vizsgálatot rendelt el, melynek folytán elkészült vizsgálati jelentés megállapította, hogy 407 óra túlóra elszámolása nem volt megalapozott, valamint nevesítette azon indokokat, amelyek vélhetőleg a nagyszámú túlórához vezettek és megállapította, hogy nem volt összjátás a kiszállítók és a vezetők között.

[8] Az alperes 2018. április 17. napján azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. A felmondás indokolása szerint a felperes munkavégzése során jelentős mértékben megszegte az alperes túlórák elszámolására vonatkozó szabályozását. Megszegte vagy gondatlanul elmulasztotta a túlóráként elszámolt munkaórák valós értékteremtő munkaminőségének felülvizsgálatát. 407 óra tekintetében nem történt tényleges munkavégzés, e jogtalan elszámolások a munkáltatónak több milliós kárt okoztak. A felperes által folytatott gyakorlat vélhetően tartósan, akár egy évre visszamenőleg károsította a munkáltatót. A felperes rendszeresen elmulasztotta a munkaköri kötelezettségéből eredő adminisztrációs és ellenőrzési feladatok elvégzését, vagy az ellenőrzést olyan mértékben súlyos gondatlansággal végezte el, mely a vizsgálati jegyzőkönyvben megállapított nagymértékű túlóra kifizetéshez vezetett. Ennek folytán a munkáltató gazdasági érdeke lényegesen és jelentősen sérült.

Kereset és ellenkérelem

[9] A felperes végső keresetében a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeként 2.208.362.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozásképpen előadta, hogy a túlórák elrendelésekor a kialakult gyakorlatot követte akkor, amikor azokat szóban rendelte el. A munkaviszonya megszüntetését megelőző három hónapban nem zárt le munkaidő kartont, így nem hagyott jóvá túlórát sem. Állította azt is, hogy a kialakult gyakorlatnak megfelelően nem volt feladata a kiszállítók munkaidejének napi szintű adminisztrálása és ellenőrzése, mely a 100 fő feletti kiszállítói létszám és a napi több mint 250 fuvar tekintetében egyébként is lehetetlen feladat lett volna. A túlzott leterheltség miatt a közvetlen felettese tudtával csak havi rendszerességgel ellenőrizték a munkaidő elszámolásokat. Állította, hogy nem volt jogosultsága a túlórák jóváhagyására, az a közvetlen felettese feladata volt. Egyes esetekben a tulajdonos ügyvezető titkárnője engedélyezte a túlórákat, amikor az meghaladta a napi 12 órát. A közvetlen felettes tudott mind a túlórák alapjául szolgáló indokokról, mind pedig a túlórák elszámolásakor folytatott gyakorlatról. Az a közvetlen felettesének volt az utasítása, hogy napi rendszerességgel 3-4 nappalos kiszállító maradjon bent, hogy segítse az éjszakai műszak kiszállítását, ahol komoly munkaerőhiánnyal küzdöttek. Elismerte, hogy elsősorban az önként jelentkezőket kérték fel a túlóra elvégzésére, mert ennek ellenkezője esetén nem lett volna elvégezve a munka.

[10] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozásképpen előadta, hogy az azonnali hatályú felmondás indokai valósak, a felperes jelentős kötelezettségzegést követett el legalább súlyosan gondatlansággal. A felperes munkaköri feladatait, így az alkalmazottak munkaidejének adminisztrálását és ellenőrzését nem teljesítette, az alperes belső szabályzatait nem tartotta be. Nem a szabályzat szerint írásban, az ügyvezető igazgatóval egyeztetve rendelte el a túlórákat. Nem volt jelentősége, hogy a felperes 2018. március hónapban nem zárt le munkaidő kartont, mert az alperes a korábbi időszakot is vizsgálta. Bár a munkavégzés a rendelésekkel állt szoros összefüggésben, a munkavégzés és a munkaidő szükséglet tervezhető volt. A kiszállítandó mennyiségek között ugyan valóban lehettek különbségek az egyes munkanapok között, de a felperes feladata volt, hogy optimalizálja a szállítási kapacitást és biztosítsa a megfelelő számú gépjárművet. A felperes az egyenlőtlen munkaidő beosztás lehetőségével nem élt, nem alkalmazta a munkaidőkeretet. A túlórák számát növelte, hogy jellemzően ugyanazokat a személyeket hívták be a szállítási csoportvezetők túlmunkára. Eltűrték továbbá azt a gyakorlatot, hogy a nappali műszakot követően további éjszakai műszakot is dolgozzanak a kiszállítók, mely két időszak között nem jelentkeztek ki. Így ezen két műszak közötti idő is többlet munkavégzésként jelentkezett. A felperes és munkatársa tartozott felelősséggel a túlórák elrendelése és elszámolása körében. Ennek folytán kizárólag ők voltak a felelősök, hogy az általuk vezetett területi egységnél a kialakult nem megfelelő gyakorlat miatt jelentős számban munkavégzés nélküli túlóra elszámolások, illetve visszaélések történtek.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperes 2.608.364.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai, valamint 560.893.- forint ÁFA-t is tartalmazó perköltség megfizetésére. A határozat indokolása szerint az alperes az azonnali hatályú felmondást két minősített kötelezettségszegésre alapította: egyrészt arra, hogy a felperes megszegte a túlórák elszámolására vonatkozó belső szabályzatot, másrészt pedig arra, hogy megszegte vagy gondatlanul elmulasztotta ellenőrizni, hogy az egyes túlóráként elszámolt időtartamok mögött ténylegesen volt-e teljesítés. Rögzítette, hogy a bírósági vizsgálat körén kívül esik az alperesnek azon hivatkozása, hogy a felperes nem élt a munkaidőkeret adta lehetőségekkel, tekintettel arra, hogy az a felmondás indokolásában nem szerepel, és ezzel a felmondás indokolása nem bővíthető.

[12] A felperes elismerte, hogy a túlóra elrendelése az alperesi szabállyal szemben szóban, az ügyvezető igazgató bevonása nélkül történt. Megalapozatlan a felperes azon hivatkozása, hogy nem volt ismert előtte a szabályzat, mert ezen előírást a felperes munkaszerződésének 8. pontja is rögzíti, a munkáltatói szabályzat pedig a helyben szokásos módon közölt volt. Ugyanakkor a felperes eredményesen bizonyította, hogy az alperesnél tudott és elfogadott gyakorlat szerint járt el a túlóra elrendelésekor. Az ügyvezetői jóváhagyás szükségességét egyértelműen cáfolta az ügyvezető asszisztens tanúvallomása, a szóbeli elrendelés gyakorlatát pedig a felperes közvetlen felettese erősítette meg tanúvallomásában. Miután az alperes által tudott és elfogadott tényleges gyakorlat felülírta a szabályzat szerinti előírást, ezért a felperes eljárása nem minősült szabálytalan munkavégzésnek.

[13] Az elsőfokú bíróság szerint valós, hogy a felperes 2018. márciusában nem zárt le munkaidő kartont, de ennek jelentősége nem volt, mert ez a felperes munkaköri feladata és felelőssége volt, a munkamegosztást pedig a két csoportvezető alakította ki. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy kevésbé volt relevanciája az alperesi vizsgálat azon megállapításának, hogy 407 óra mögött nem volt tényleges teljesítés, miután tény, hogy az adott órákat nem a felperes fogadta el túlóráként. A vizsgálattal kapcsolatosan megállapította, hogy nem tért ki olyan kérdésekre, amelyek a rendkívüli munkavégzés kapcsán felmerültek. Így például nem vizsgálta, hogy a korai kezdésként minősített esetek kapcsán történt-e olyan munkavégzés, amelyhez nem társul rendszer neve2 esemény, arra, hogy mikorra volt kiírva az adott fuvar és ehhez képest a raktár időben összekészítette-e az árut. Ezen túl a munkáltató nem szabályozta, hogy mennyivel korábban kell megérkezni és milyen előkészítő tevékenységet kell vagy lehet elvégezni a fuvarfeladat megkezdése előtt. A szabályozatlanságból eredő bizonytalanságok nem eshetnek a felperes terhére. Ezen túl „az indokolatlan időhúzások” miatti túlórák sem bizonyítottak, mert nem vizsgálták az adott útvonal tekintetében az időjárási és a forgalmi viszonyokat. A vizsgálat megállapításai nem bírnak kellő meggyőző erővel ahhoz, hogy ítéleti bizonyossággal meg lehessen állapítani a felperesi kötelezettségszegést, illetőleg annak

mértékét.

[14] Nem volt vitatott, hogy a felperes munkaköri felelőssége volt a kiszállítók munkaidő adatainak ellenőrzése és tulajdonképpen a felperes sem vitatta, hogy e kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget. A perben azonban hivatkozott a munkáltató tudomására, mely tekintetben őt terhelte a bizonyítás. A bíróság e tekintetben értékelte, hogy a túlórák elszámolására (a munkaidő kartonok lezárására) csak a közvetlen felettes és a logisztikai központ vezetőjének elektronikus jóváhagyását követően kerülhetett sor. A vezetői kontroll tehát teljes körű ellenőrzést jelentett. Ezen nem változtat az sem, hogy a közvetlen felettes idő hiányában ezen kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget. A közvetlen felettesnek nyilvánvalóan tudomása volt a fuvarszervezők által folytatott gyakorlatról. Az alperes érdekkörébe eső körülmény, hogy olyan ellenőrzési rendszert építsen ki, amely alkalmas a szabálytalan munkavégzés kiszűrésére. Nem a beosztottak feladata és felelőssége a felettesük munkavégzésének figyelemmel kísérése, hanem az adott munkavállaló felettesének kell megfelelően ellenőrizni az irányítása és felügyelete alatt álló dolgozók munkáját. A felperes alappal bízhatott abban, hogy az alperes ellenőrzési rendszere megfelelően működik, a felettese is megfelelő kontroll alatt végzi a tevékenységét. A felperes azt is okkal feltételezhette, hogy amennyiben a felettese iránymutatása szerint, illetőleg jóváhagyása mellett látja el a feladatait, a munkavégzése szabályos. A közvetlen felettes kifejezett utasítása volt, hogy a nappali műszakból maradjanak kiszállítók annak érdekében, hogy az éjszakai műszaknak besegítenek. Ilyen esetben nem volt elvárás a kiszállítókkal szemben, hogy a két műszak között kijelentkezzenek, már csak azért sem, mert ezt a számítógépes rendszer nem volt képes kezelni. Utóbbi körülmény az alperes érdekkörébe tartozó kérdés. A közvetlen felettes tanúvallomása megerősítette azt a tényt is, hogy a GPS adatok ellenőrzése nem volt elvárás. A közvetlen felettes tudomása, a rendszer nevel számítógépes rendszer és annak tartalma, illetőleg a munkáltatói ellenőrzés és a túlórák jóváhagyásának módszere alapján a bíróság bizonyítottan találta, hogy a felperes és a munkatársa által követett gyakorlatról a munkáltató tudott, és azt nem kifogásolta. Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a vezetők és a kiszállítók közötti összejátszást a vizsgálat nem találta megállapíthatónak, továbbá azt sem rögzítette, hogy ki a felelős az indokolatlan túlórákért.

[15] tanú1 és tanú6 tanúvallomása alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szállítási csoportvezetők túl voltak terhelve, és emiatt nem tudták napi rendszerességgel ellenőrizni a kiszállítók munkaidő adatait. A leterheltségről tudott a felperes közvetlen felettese, tanú5 és tanú7 is. A leterheltséget alátámasztja az is, hogy jelenleg már hárman látják el ugyan azt a feladatot. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a munkáltató nem biztosította a megfelelő munkavégzési feltételeket. Az elsőfokú bíróság utalt a bírói gyakorlatra, mely szerint a munkavállalók munkavégzési kötelezettsége jogszerű munkafeltételek mellett áll fenn, ha ezek fennállását a munkáltató nem biztosítja, a munkavállalók szabálytalan magatartása enyhébb megítélés alá esik, és nem alapozza meg az azonnali hatályú felmondást (Mfv.I.10.685/2006/5. és Mfv.I.10.483/2016/4.). A megfelelő munkafeltételek biztosításának hiánya, illetőleg a munkáltató eltérő gyakorlatról való tudomása folytán a felperesi kötelezettségszegés nem minősült olyan jelentős mértékűnek, amely a súlyosabb munkáltatói intézkedést jogszerűen megalapozza. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a feltárt 407 óra túlóra körüli bizonytalanság miatt nem lehetett

megalapozott következtetést levonni arra nézve, hogy a felperesi mulasztás ténylegesen milyen nagyságrendű túlórát eredményezett hónapról hónapra. Ez ugyancsak hozzájárult ahhoz, hogy a kötelezettségszegés jelentős mértéke nem került bizonyításra.

[16] Az elsőfokú bíróság a pervesztesség-pernyertesség arányára (80-20%) tekintettel, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a felperes által felszámított 592.000.- forint és ÁFA perköltség helyett 560.893.- forintban állapította meg a felperest megillető perköltség összegét.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[17] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan pedig a megállapított perköltség összegének mérséklését. Arra az esetre kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, ha a másodfokú eljárásban az alperes által fel nem ismert eljárási vagy egyéb okok miatt szükséges lenne az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése.

[18] Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte, és azokból téves jogi következtetésre jutott. A Pp. 369.§ (3) bekezdés c) és d) pontjai szerinti felülbírálatot kért. Állította, hogy a logisztikai központ vezetőjének tanúvallomása igazolta, hogy a felperessel szemben elvárás volt, hogy a munkaidőkeretet alkalmazza, melyre lehetősége is volt. Önmagában a közvetlen felettes bizonytalan tanúvallomása nem bizonyítja, hogy a logisztikai központ vezetője is jóváhagyta volna a rendszer nevel rendszerben a túlórákat. A felmondásban az alperes elsősorban a túlórák ellenőrzésének elmulasztását róta fel a felperesnek, melynek csak egy részét képezi a túlóra elszámolásának gyakorlata. Ezért helytelen következtetés eredménye az a bírósági megállapítás, hogy felperes az alperesnél tudott és elfogadott gyakorlat szerint járt el a túlóra elrendelésekor, ezért eljárása nem minősült szabálytalannak. Az elsőfokú ítélet szerint a munkáltató nem szabályozta, hogy mennyivel korábban kell megérkezni, illetve milyen előkészítő tevékenységet kell vagy lehet elvégezni a fuvarfeladat elvégzése előtt. Ennek ellentmond a logisztikai központvezető és a közvetlen felettes tanúvallomása. tanú5 tanúvallomásában elmondta, hogy a kiszállítóknak kb. fél órával a járat indulása előtt kellett bejönniük. tanú1 tanú is úgy nyilatkozott, hogy változó volt, hogy egy-egy fuvar előtt mennyivel korábban kellett megjelennie a munkavállalónak. Ez lehetett akár egy órával korábbi időpont is. Nem bizonyított az ítélet azon megállapítása sem, hogy a szállítási csoportvezetők túl voltak terhelve, amely a munkaerőhiányból ered. Az idézett tanúvallomások a munkaerőhiányt a kiszállítókra vonatkozóan adták elő, tanú7 pedig csupán általánosságban beszélt a fennálló munkaerőhiányról, nem erre a területre vonatkozóan. A munkáltató egyáltalán nem tűrte el a túlórák visszaélésével kapcsolatos gyakorlatot, sőt ezzel kapcsolatban a felperes munkatársa és közvetlen felettese munkaviszonyát is azonnali

hatállyal megszüntette, egységesen lépett fel az érintett munkavállalókkal szemben. Vitathatatlanul jelentősen sérült az alperes gazdasági érdeke. A felperes, mint vezető lényeges kötelezettsége körébe tartozott a kiszállítók munkájának megszervezése, amelyet jelentős mértékben megszegett szándékosan, illetőleg súlyos gondatlansággal azáltal, hogy olyan túlórákat igazolt le hosszabb időtartam tekintetében, amelyek mögött munkavégzés nem történt. Ennek folytán teljesült az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott összes feltétel. Az, hogy a felmondásban hivatkozott 407 óra túlóra mögött nem volt munkavégzés, az alperes igazolta az A/11. szám alatti melléklettel és a 2020. október 14-i alperesi beadványban foglaltakkal.

[19] A perköltség mérséklése tekintetében előadta, hogy az a 3.263.475.- forintos pertárgyértékre tekintettel nyilvánvalóan eltúlzott mértékű és indokolatlan. Ezen túlmenően biztosan nem az ítéletben megjelölt 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint került megállapításra, mert 5% helyett 17%-ot tesz ki. Hivatkozott arra, hogy a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján van mód az ügyvédi munkadíj mérséklésre. A megítélt összeg túlzott mértékű és nem áll arányban az elvégzett munkával. Megjegyezte továbbá, hogy az ítélet perköltség számítása nem pontosan követhető számszakilag.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytálló jogi következtetést vont le. Az alperesi fellebbezés nem megalapozott, gyakran csak kiragad részleteket a tanúvallomásokból és félremagyaráz nyilvánvaló előadásokat. tanú1 mellett tanú2 és tanú6 tanúvallomása is megerősítette, hogy a közvetlen felettes jóváhagyta a túlórák, valamint a munkaórák bérszámfejtését. tanú5 tanúvallomásával szemben a közvetlen felettes is egy órát mondott, amivel korábban fel kellett venni a kiszállítóknak a munkát. Az elsőfokú bíróság helytállóan indokolta meg a csoportvezetők leterheltségét. A 407 túlóra sem került bizonyításra.

[21] A perköltség összegével kapcsolatos fellebbezési hivatkozásokat „szakmaiatlannak” találta. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megfelelően és érthetően vezette le a perbe csatolt költségjegyzék alapján könnyedén kiszámítható perköltség összeget. A tárgyalásokon személyesen jelen volt a felperesi képviselő, aki jelentős terjedelmű beadványokat nyújtott be a per során.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[22] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[23] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[24] A Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerint a fellebbezésben – a beadványra vonatkozó alaki kellékek mellett – fel kell tüntetni a fellebbezéssel támadott ítélet számát, valamint az ítéletnek a fellebbezéssel támadott rendelkezését vagy részét, határozott kérelmet arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül, és azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait a fél által megjelölt jogszabálysértések szabják meg (BDT2019. 4084.). Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott jogszabálysértés alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[25] Az alperes az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést nem jelölt meg fellebbezésében, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti kérelme megalapozatlan.

[26] Az alperes fellebbezésében a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjai szerinti felülbírálatot kért arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből nem helyes jogi következtetést vont le, illetőleg helytelenül mérlegelt. A költség megállapítás tekintetében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és 2.§ (2) bekezdésének sérelmére hivatkozott, valamint arra, hogy a megítélt perköltség eltúlzott mértékű és nem áll arányban az elvégzett munkával.

[27] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjai szerint a másodfokú bíróság felülbírálhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelőségét. Az anyagi jogi felülbírálat során a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti, és jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[28] Az alperes fellebbezésében jogszabálysértést nem határozott meg, lényegében a bizonyítás eredményének okszerűtlen mérlegelését állította. Csak az anyagi jogi mérlegelési jogkör gyakorlása (Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja) az az eset, amikor a másodfokú bíróságot felülmérlegelésre is feljogosítja a törvény jogszabálysértés nélkül. A fellebbezés lényegében a bizonyítékok nem megfelelő értékelését támadta, tartalmában a Pp. 279.§ (1) bekezdését sérelmezte.

[29] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és a mérlegelésben logikátlan, iratellenes megállapítások nem voltak. Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint eljárva a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapította meg.

[30] Az Mt. 51. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni, továbbá – a felek eltérő megállapodása hiányában – a munkavégzéshez szükséges feltételeket biztosítani. Az 52. § (1) bekezdés c) pontja szerint a munkavállaló köteles a munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni.

[31] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által a vizsgálatban meghatározott indokolatlan 407 túlóra ténye nem bizonyított. Nem igazolt, hogy a lassú vezetés indokolatlan túlórárt jelentett volna, miután nem határozható meg, hogy mi minősül lassú vezetésnek és annak mi lehet elfogadható vagy nem elfogadható indoka. Erre vonatkozó rendelkezés hiányában ugyancsak nem állapítható meg, hogy mennyi az a szükséges idő, ami a fuvarfeladattal kapcsolatos előkészítő tevékenységekhez szükséges. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a munkáltató nem szabályozta, hogy mennyivel korábban kell megérkezni a munkavégzéshez képest, és milyen előkészítő tevékenységet kell vagy lehet elvégezni a fuvarfeladat megkezdése előtt, mely szabályozatlanságból eredő bizonytalanság nem eshet a felperesi munkavállaló terhére. Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott tanú5 tanúvallomásában a saját véleményét közölte arra nézve, hogy a kiszállítóknak kb. fél órával a járat indulása előtt kell bejönniük, ekkor vannak feladataik. A tanú vallomása az alperesi szabályozást nem pótolta, már csak azért sem, mert a többi tanú vallomása a tanú által elmondottaktól eltért. tanú1 tanúvallomásából is megállapíthatóan teljességgel változó volt, hogy egy-egy fuvar előtt mennyivel korábban érkeztek meg a munkavállalók, ez akár egy órával korábbi időpont is lehetett. Az alperes nem írta elő, hogy a vezénylés szerinti fuvart megelőzően mennyivel korábban kell bejönni a munkavállalóknak. Az előkészítő munkálatok szükségessége (adminisztrációs tevékenységek, gépkocsi mosatás, kapura állás) nem volt vitatott, legfeljebb annak időigénye, melyet az

alperes elmulasztott egyértelműen szabályozni. Ezért e körülményeket az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte és azokból megfelelő jogi következtetést vont le. Megállapítható volt továbbá, hogy az alperes a nappali és éjszakai műszak közötti kijelentkezés hiányát, a munkahelyen való tartózkodás változó idejét is indokolatlan munkaórának tekintette, holott annak jogi megítélése az Mt. és a munkaidő -szervezés egyes szempontjairól 2003/88/EK irányelv alapján nem egyértelmű, a munkahelyen tartózkodás munkavégzés nélkül nem feltétlenül jelent pihenőidőt. Ezen túl a munkáltató maga volt az, aki nem biztosított olyan munkaidő-nyilvántartási rendszert, ami a két műszak közötti, esetlegesen nem munkaidőnek minősíthető időtartamot levonásba helyezte volna.

[32] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes felettese, a szállításvezető és a logisztikai központvezető hagyta jóvá a túlórákat a felperes és munkatársa által rögzített indokok alapján, mellyel ha nem értettek egyet, a felperest és munkatársát javításra utasították. Ezt nem csak a volt szállításvezető, tanú1 tanúvallomása, de tanú2 és tanú6 tanúvallomása is alátámasztotta. Helyesen értékelte ezt a tényt az elsőfokú bíróság oly módon, hogy a felperes munkája felett teljes körű vezetői ellenőrzésre került sor. A másodfokú bíróság ezt azzal egészíti ki, hogy a vezetői ellenőrzés kiterjedt a munkaidő-beosztására, az ellenőrzés időbeliségére és milyenségére is, mert legkésőbb a túlórák jóváhagyása során ezen körülményekkel és tényekkel az ellenőrző vezetőknek szembesülnie kellett.

[33] Önmagában az, hogy az alperes elsődlegesen a túlórák ellenőrzésének elmulasztását kifogásolta a felmondás indoklásában, nem jelenti azt, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte volna, hogy az írásbeli szabályzattal szemben eltérő gyakorlat alakult ki a túlórák elrendelésére és elszámolására vonatkozóan. A felek e körben eltérő tényállításokat tettek, ugyanakkor az elsőfokú bíróság tanú2, tanú1, tanú6 és tanú7 tanúvallomása alapján helytállóan rögzítette az eltérő gyakorlatot. Az elrendelés és az elszámolás eltérő gyakorlata szoros összefüggést mutatott a rendkívüli munkavégzés ellenőrzésének munkaköri leírástól eltérő gyakorlatával.

[34] A felperes és kollégája szállítási csoportvezetőként való túlterheltségére nézve az elsőfokú bíróság elsősorban nem tanú7 tanúvallomását értékelte, hanem más tanúk vallomását: tanú6, tanú2 és tanú1 tanúvallomása egyöntetűen alátámasztotta, hogy a felperes a megfelelő ellenőrzési kötelezettségének azon okból nem tudott eleget tenni, hogy az alperes a munkavégzéshez szükséges feltételeket nem biztosította, a napi szintű ellenőrzéshez szükséges kapacitás nem állt rendelkezésre. Egyrészt az alperes az ellenőrzés megfelelő elvégzéséhez szükséges személyzetet nem biztosította, másrészt pedig nem adott kellő iránymutatást és egyértelmű és következetes szabályozást a munka elvégzéséhez. Az azonnali hatályú felmondást megelőző vizsgálat tárta fel azokat a rendszerszintű hibákat, amelyet megfelelő iránymutatással és előírásokkal ki kellett volna már korábban küszöbölni. Így például a vizsgálatot követően maximalizálták a túlórák számát havi 24-re. Ehhez kapcsolódó kérdés, hogy az alperes nem szabályozta a fuvarfeladathoz képest az előkészítő és befejező munkálatokra is tekintettel az érkezés és távozás időpontját, nem biztosított olyan munkaidő-

nyilvántartási rendszert, ami a két műszak közötti esetlegesen nem munkaidőnek minősíthető időtartamot levonásba helyezte volna. Ennek ellenére a felperes és munkatársa igyekeztek ellenőrzési feladataiknak eleget tenni, mely csak részben sikerült, de a nem megfelelő munkavégzési feltételekből és szabályozatlan környezetből adódó hiányos munkavégzésért a munkavállaló felelősségre nem vonható. Az alperes így nem bizonyította az Mt. 78.§ (1) bekezdés a) pontjában felsorolt konjunktív feltételek közül sem a jelentős mértékű kötelezettségszegést, sem a felperes szándékosságát, súlyos gondatlanságát. Az alperes ugyan állította, de nem igazolta, hogy az indokolatlan túlórákért kizárólag a felperest lehetne felelőssé tenni.

[35] Az alperes egyetemleges vezetői felelősség alapján a szállításvezető és a szállítmányozási csoportvezetők jogviszonyát egyaránt azonnali hatályú felmondással szüntette meg, ugyanakkor nem vizsgálta azt, hogy ténylegesen ki és mennyiben felel a nem megfelelő gyakorlat kialakításáért, a vizsgálat maga sem tért ki erre a kérdésre. A másodfokú bíróság a peradatok alapján megállapította, hogy a felperes munkakörének elnevezése ugyan szállítmányozási csoportvezető volt, de nem minősült vezető állású munkavállalónak, és a meghallgatott tanúk vallomásából is kitűnően az alperesi gyakorlat kialakítására nem volt ráhatása.

[36] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperest megillető perköltség meghatározásánál a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja hivatkozott, de a felperes a perköltség megállapítását 2019. február 12-i beadványában megbízási szerződés alapján igényelte. A költségfelszámítás alapjául szolgáló, a felperes és jogi képviselője között 2018. május 11-én kelt ügyvédi megbízási szerződést a felperes kérelméhez csatolta: e szerint az ügyvédi óradíj 18.000.- forint + ÁFA azzal, hogy bírósági tárgyalásokon való részvétel minimum díja három órának megfelelő munkadíj + ÁFA. A felperes utolsó költségfelszámítását 2020. október 5-én terjesztette elő. A költségjegyzéken feltüntetett 2019. április 15-i és május 13-i, 2020. október 2-i keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet a bíróság a 16. számú jegyzőkönyvben és a 11.M.70.361/2020/7. számú végzéssel visszautasította, ezért erre tekintettel a felperes – a Pp. 80.§ alapján – költséget nem érvényesíthet. A beadványokra az alperes nem nyilatkozott, azzal kapcsolatos költsége nem jelentkezett. Az egyéb címen megjelölt összegek kapcsán a felperes a költségjegyzéken részletesen kimunkálta, hogy a beadványok megírásával és a tárgyalásra felkészüléssel, személyes konzultációval, illetőleg tárgyaláson való jelenléttel pontosan hány munkaóra alapulvételével milyen összegű munkadíj igénye jelentkezett. Ezek nem tekinthetők eltúlzottnak, arányosak voltak az elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A felperest megillető elsőfokú perköltség ezen költségjegyzék és a levonások alapján 724.000.- forint + ÁFA volt. Ezt az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányára hivatkozással 560.893.- forintra szállította le, mely rendelkezés ellen a felperes nem terjesztett elő fellebbezést. A felperes a perben teljes egészében pernyertes lett, elutasító ítéleti rendelkezés nem született. Miután a bíróság a keresetváltoztatást visszautasította, a pertárgyérték nem változott. A keresetváltoztatás visszautasítása a pernyertesség tényén nem változtat, az azzal kapcsolatosan szükségképpen felmerült felesleges perköltséget az alperes a Pp. 86.§ (2) bekezdése alapján igényelhetette volna, de ilyen nem merült fel. Ezért az alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes elsőfokú perköltségének megfizetésére. A

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (2) bekezdése alapján a megbízási szerződés alapján érvényesített perköltség mérséklésére kizárólag akkor van mód, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, a pertárgyértéknek nincs jelentősége. A másodfokú bíróság ezt nem találta megállapíthatónak, a megbízási szerződésben kikötött munkadíj további mérséklése indokolatlan volt. Az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezése összességében megfelelt a jogszabályoknak, annak indokolását a másodfokú bíróság a fentiek szerint módosította.

[37] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[38] A sikertelenül fellebbező alperes a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összege a felperes költségfelszámításán és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2033. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésén alapul. A másodfokú bíróság a felszámított másodfokú perköltségből levonta a másodfokú bíróságra való tárgyalásra való felkészüléssel és megjelenéssel kapcsolatban érvényesített 81.000.- forintot figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el. Ezen mérsékléssel a másodfokú perköltség összege 72.000.- forint. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a költségfelszámításban a felperes ismét tévesen az IM rendelet 3. § (2) bekezdésére hivatkozott, ugyanakkor megjelölte azt is, hogy ügyvédi megbízási szerződés alapján igényli az ügyvédi költségeket, mely az IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti költségfelszámítás.

[39] A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni. A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésén alapul.

[40] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[41] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2021. április 22.

dr. Vajas Sándor s.k.

a tanács elnöke

dr. Kulicity Mária s.k.

előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.

bíró